

Dôvodová správa

A. VŠEOBECNÁ ČASŤ

Návrh zákona má za cieľ obmedziť možnosť voľného podávania návrhov na vyhlásenie konkurzu zo strany veriteľov, ďalej upraviť pravidlá k náhodnému výberu správcov a riešiť účelovo podané návrhy na vyhlásenie konkurzu pred účinnosťou návrhu zákona. V návrhu zákona sa ďalej spresňuje definícia predĺženia ako jednej z foriem úpadku.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, inými zákonmi a medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná ako aj s právom Európskych spoločenstiev a právom Európskej únie.

Návrh zákona nemá finančný, ekonomický, environmentálny vplyv, ani vplyv na zamestnanosť a podnikateľské prostredie, preto sa doložka finančných, ekonomických, environmentálnych vplyvov, vplyvov na zamestnanosť a podnikateľské prostredie nevyhotovuje.

DOLOŽKA ZLUČITEĽNOSTI
právneho predpisu
s právom Európskych spoločenstiev a právom Európskej únie

1. **Navrhovateľ právneho predpisu :** Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.
2. **Názov návrhu právneho predpisu :** Zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 328/1991 Zb. o konkurze a vyrovnaní v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
3. **Záväzky Slovenskej republiky vo vzťahu k Európskym spoločenstvám a Európskej únii :**
 - a) Návrh právnej úpravy svojou problematikou: *nepatrí* medzi prioritné oblasti aproximácie práva uvedené v článku 70 Európskej dohody o pridružení, *nepatrí* medzi krátkodobé priority Národného programu pre prijatie *acquis communautaire*, *nepatrí* medzi priority odporúčané v Príprave asociovaných krajín strednej a východnej Európy na integráciu do vnútorného trhu únie (tzv. Biela kniha), *nie je prioritou* aproximácie práva podľa screeningu, ani *nepatrí* medzi prioritné úlohy vlády Slovenskej republiky podľa Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2005.
 - b) Zo schválenej negociačnej pozície Slovenskej republiky ku kapitole 5 a 24 *nevyplyvajú* Slovenskej republike žiadne záväzky.
4. **Problematika návrhu právneho predpisu :**
 - a) nie je upravená v práve Európskych spoločenstiev,
 - d) nie je upravená v práve Európskej únie.
5. **Stupeň zlučiteľnosti návrhu právneho predpisu s právom Európskych spoločenstiev a právom Európskej únie :** Vzhľadom na vnútroštátny charakter upravovanej problematiky je posudzovanie súladu navrhovanej právnej úpravy s právom Európskych spoločenstiev a Európskej únie bezpredmetné.
6. **Gestor (spolupracujúce rezorty) :** Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky.
7. **Účasť expertov pri príprave návrhu právneho predpisu a ich stanovisko k zlučiteľnosti návrhu právneho predpisu s právom Európskych spoločenstiev a právom Európskej únie :**

Bez účasti expertov.

B. OSOBITNÁ ČASŤ

K bodu 1

K tomu, aby veriteľ inicioval konkurzné konanie podľa teraz platnej právnej úpravy, stačí, aby podal návrh na vyhlásenie konkurzu; pri tom nemusí ani osvedčiť úpadok dlžníka (stačí keď uvedie okolnosti nasvedčujúce úpadok dlžníka) ani preukázať voči dlžníkovi existenciu pohľadávky (stačí keď pohľadávku v návrhu len doloží; osobitne nie je upravené ako). Samotné konkurzné konanie však výrazným spôsobom zasahuje (priamo aj nepriamo) do činnosti (podnikania) dlžníka – negatívna publicita, opatrný prístup obchodných partnerov, obmedzenie v možnosti nakladať s majetkom, aktivizácia zmluvných ipso facto klauzúl, vylúčenie dlžníka z rôznych tendrov, menšia, resp. žiadna ochota financovať dlžníka a pod. To všetko má po tom za následok, že dlžníkovi v priebehu konkurzného konania vznikajú nenahraditeľné škody, ktoré následne môžu byť príčinou jeho úpadok. Naproti tomu zodpovednosť veriteľa za takýto postup je nepatrná.

Keďže konkurzné konanie možno z pohľadu veriteľa iniciovať veľmi jednoducho, často krát dochádza k tomu, že sa v návrhu na vyhlásenie konkurzu uplatňujú pohľadávky, o ktorých sa vedie s dlžníkom spor; to ale potiera základný cieľ konkurzného konania – riešiť úpadok dlžníka – naopak veriteľovi sa tým ponúka prostriedok ako prinútiť dlžníka, aby splnil sporný záväzok. Ide pri tom o veľmi deštruktívny spôsob vymáhania spornej pohľadávky, ktorý sám o sebe môže byť príčinou úpadku dlžníka. Tu si treba uvedomiť najmä to, že každý podnikateľ sa z času na čas ocitne v postavení dlžníka (aj ten, ktorý pravidelne dosahuje zisk); vtedy je preňho spomenutý postup dvojsečný, pričom škody, ktoré mu v dôsledku toho hrozia, sú podstatne vyššie ako výhody, ktoré tým môže dosiahnuť.

Z vyššie uvedených dôvodov sa navrhuje obmedziť možnosť voľného podávania návrhov na vyhlásenie konkurzu zo strany veriteľov.

K bodu 2

Spôsob ustanovovania správcov, ktorý ponecháva výber na voľnej úvahe súdu, spochybňuje nestrannosť rozhodovania súdu a posiluje nedôveru verejnosti v rozhodovaciu činnosť súdov. Preto sa navrhuje, aby správcu súd ustanovoval náhodným výberom obdobne ako je tomu pri výbere zákonného sudcu; samozrejme právo schôdze konkurzných veriteľov určiť si vlastného správcu zostáva zachované. Ide zároveň o silné protikorupčné opatrenie, ktoré odstráni možný priestor pre korupciu ako aj pochybnosti o dôvodoch, prečo súd ustanovil určitú osobu za správcu.

K bodu 3

Pri ustanovovaní osobitných správcov by súd mal zohľadniť jednak zložitosť tej ktorej veci (teda či si zložitosť správy konkurznej podstaty vyžaduje osobitného správcu) a následne odbornosť osobitného správcu pre ten ktorý odbor správy. Nakoľko však požiadavky na odbornosť osobitného správcu, ani podmienky, kedy by mal byť osobitný správca ustanovený, zákon ani vykonávacía vyhláška podrobne nevymedzuje, zostáva posúdenie, či sú tieto

požiadavky a podmienky splnené, na voľnom uvážení súdu, čo posiluje nedôveru verejnosti (či už odôvodnene alebo neodôvodnene) v rozhodovaciu činnosť súdov. Keďže požiadavky na odbornosť osobitného správcu, ani podmienky vzdelávania osobitných správcov neboli doteraz podrobnejšie ustanovené, možno mať odôvodnené pochybnosti, či osoby zapísané do tzv. zoznamu B, z ktorého súdy osobitných správcov ustanovovali, mali zodpovedajúce odborné vedomosti a skúsenosti; preto pôvodný zmysel osobitného správcu sa nikdy nenaplnil. Okrem toho rozdelenie kompetencií vzhľadom na nedostatočné vymedzenie oprávnení, povinností a zodpovednosti osobitného správcu je možnou hrozbou pre vznik kompetenčného konfliktu medzi ním a správcom konkurznej podstaty; okrem toho rozdelenie kompetencií, rozdeľuje aj zodpovednosť, čo potom sťažuje určiť zodpovednú osobu za prípadné spôsobené škody. Zároveň treba poznamenať, že nový zákon o správcoch predpokladá, aby budúci správcovia mali nielen právne vzdelanie ale aj ekonomické vzdelanie. Preto do budúcnosti možno predpokladať, že správca bude mať komplexné vedomosti a schopnosti, ktoré mu umožnia zvládnuť konkurz bez pomoci osobitného správcu. Z rovnakých dôvodov sa navrhuje vypustiť možnosť ustanoviť správcovi zástupcu.

K bodu 4

Zosúladí sa spôsob výberu predbežného správcov (náhodným výberom) tak ako sa to navrhuje v prípade správcu konkurznej podstaty.

K bodu 5

Zosúladí sa spôsob výberu vyrovnacieho správcu (náhodným výberom) tak ako sa to navrhuje v konkurznom konaní.

K bodu 6

Nový zákon o konkurze a reštrukturalizácii, ktorý vstúpi do účinnosti 1. januára 2006, oproti ZKV zásadným spôsobom potláča možnosť voľného postupu správcov, súdu, ale aj veriteľov v konkurznom konaní. Z tohto dôvodu sa navrhuje riešiť už podané účelové návrhy na vyhlásenie konkurzu tak, aby sa chránilo postavenie subjektov, ktoré majú záujem z dôvodu predvídateľnosti práva a jasnejších pravidiel postupovať v konkurznom konaní podľa nového zákona o konkurze a reštrukturalizácii.

K Čl. II

K bodu 1

Spresňuje sa definícia predĺženia tým spôsobom, že stav predĺženia ako jednej z foriem úpadku sa bude na strane pasív (záväzkov) počítať len zo splatných záväzkov.

K Čl. III

Navrhuje sa účinnosť zákona.